

У монографії узагальнено теоретичні та практичні напрацювання колективів ДУ «Інститут загальної та невідкладної хірургії ім. В.Т. Зайцева НАМН України» та клініки загальної хірургії ВДНЗ України «Буковинський державний медичний університет» з питань антибіотикотерапії, антибіотикопрофілактики та використання антибактеріальних засобів в хірургії.

Розглядаються різноманітні аспекти надання хірургічної допомоги хворим на гнійно-запальні та гнійно-некротичні процеси м'яких тканин як на догоспітальному, так і стаціонарному етапах їх лікування з визначенням хірургічної тактики при кожній конкретній клінічній ситуації. Для таких хворих визначені особливості етіології, патогенезу, клінічної, лабораторної та інструментальної діагностики, що має значення для розробки нових методів лікування.

Розглядаються різні методи лікування таких хворих, показана їх клінічна ефективність. Окремим

аспектом виділяються питання антибіотикорезистентності збудників, а також зміни імунологічної реактивності за хірургічної інфекції.

Книга рекомендована для лікарів-хірургів, сімейних лікарів, лікарів швидкої та невідкладної медичної допомоги, лікарів-інтернів, студентів вищих навчальних медичних закладів III-IV рівнів акредитації.

ЗМІСТ

ВСТУП	8
Розділ 1. ВИДОВИЙ СКЛАД ТА ПОПУЛЯЦІЙНІ РІВНІ ЗБУДНИКІВ І АСОЦІАНТІВ ХРОНІЧНИХ ГНІЙНИХ РАН. КЛІНІЧНІ ТА ЕКСПЕРИМЕНТАЛЬНІ ДОСЛІДЖЕННЯ	11
1.1. Етіологія та патогенез гнійно-некротичних процесів м'яких тканин	11
1.2. Збудники та асоціанти біотопу гнійно-некротичних процесів м'яких тканин в експерименті	17
1.3. Результати клінічного мікробіологічного дослідження збудників та асоціантів біотопу біоплівки у хворих на гнійно-некротичні процеси м'яких тканин	31
Розділ 2. ЕТІОЛОГІЯ ГОСТРОГО ПЕРИТОНІТУ. ОБГРУНТУВАННЯ СИСТЕМНОЇ ЕТІОТРОПНОЇ АНТИБАКТЕРІАЛЬНОЇ ТЕРАПІЇ ТА АНТИБІОТИКОПРОФІЛАКТИКИ	41
2.1. Динаміка змін видового складу та популяційного рівня мікрофлори вмісту порожнини товстої кишки у процесі формування експериментального гострого перитоніту	41
2.2. Динаміка змін видового складу та популяційного рівня мікрофлори вмісту порожнини тонкої кишки у процесі формування експериментального гострого перитоніту	46
2.3. Динаміка зміни колонізаційної резистентності слизової оболонки товстої кишки у процесі формування експериментального гострого перитоніту	51
2.4. Динаміка зміни колонізаційної резистентності слизової оболонки тонкої кишки у процесі формування експериментального гострого перитоніту	55

2.5. Динаміка зміни видового складу та популяційного рівня мікрофлори очеревинної порожнини у процесі формування експериментального гострого перитоніту	59
2.6. Закономірності (динаміка) транслокації умовно патогенних мікроорганізмів із кишечника та очеревинної порожнини у периферичну кров при гострому перитоніті	61
2.7. Видовий склад та популяційний рівень мікрофлори вмісту шлунка, очеревинної порожнини та периферичної крові у хворих на перфоративну виразку, ускладнену гострим перитонітом	70
2.8. Видовий склад та популяційний рівень мікрофлори жовчі, вмісту очеревинної порожнини та периферичної крові хворих на деструктивний холецистит, ускладнений гострим перитонітом	74
2.9. Видовий склад та популяційний рівень мікрофлори тканини підшлункової залози, вмісту очеревинної порожнини (чепцевої сумки) та периферичної крові хворих на деструктивний панкреатит, ускладнений перитонітом	80
2.10. Видовий склад та популяційний рівень мікрофлори хробакоподібного відростка, очеревинної порожнини та периферичної крові хворих на гострий апендицит, ускладнений перитонітом	86
2.11. Чутливість збудників гострого перитоніту та абдомінального сепсису до антибактеріальних препаратів	92
Розділ 3. ГНІЙНО-ЗАПАЛЬНІ ЗАХВОРЮВАННЯ М'ЯКИХ ТКАНИН: ІМУННА ВІДПОВІДЬ	99
3.1. Імунна відповідь організму хворих на цукровий діабет з гнійними ускладненнями на тлі традиційного лікування	99
3.2. Лікувальна ефективність впливу розробленого нового методу лікування гнійно-запальних процесів у хворих на цукровий діабет із застосуванням озонотерапії у комплексному лікуванні	109
Розділ 4. ДИНАМІКА ЗМІН СПЕЦИФІЧНОЇ ІМУННОЇ РЕАКТИВНОСТІ, ФАКТОРІВ І МЕХАНІЗМІВ НЕСПЕЦИФІЧНОГО ПРОТИІНФЕКЦІЙНОГО ЗАХИСТУ ОРГАНІЗМУ ПРИ АБДОМІНАЛЬНОМУ СЕПСИСІ: КОРЕКЦІЯ ПОРУШЕНЬ ІМУННОГО СТАТУСУ	111
Розділ 5. ГНІЙНО-ЗАПАЛЬНІ ЗАХВОРЮВАННЯ М'ЯКИХ ТКАНИН: ДИНАМІКА ІМУННОЇ РЕАКТИВНОСТІ ТА НЕСПЕЦИФІЧНОГО ПРОТИІНФЕКЦІЙНОГО ЗАХИСТУ ОРГАНІЗМУ В КЛІНІЦІ ТА ЕКСПЕРИМЕНТІ	
5.1. Експериментальне дослідження динаміки змін факторів і механізмів неспецифічного протиінфекційного захисту організму за гнійно-некротичних процесів м'яких тканин	147
5.2. Результати клінічного дослідження змін факторів і механізмів неспецифічного протиінфекційного захисту та специфічної імунної реактивності організму хворих на гнійно-некротичні процеси м'яких тканин	160
Розділ 6. ОСОБЛИВОСТІ НЕСПЕЦИФІЧНОЇ РЕЗИСТЕНТНОСТІ У ХВОРИХ НА СИНДРОМ ДІАБЕТИЧНОЇ СТОПИ ЗАЛЕЖНО ВІД ФОРМИ ЗАХВОРЮВАННЯ	178
Розділ 7. ЗМІНИ РАНЕВИХ МАКРОФАГІВ У ХВОРИХ НА ЦУКРОВИЙ ДІАБЕТ З ГНІЙНО-НЕКРОТИЧНИМИ ПРОЦЕСАМИ М'ЯКИХ ТКАНИН ПІД ВПЛИВОМ ЛІКУВАННЯ	181
Розділ 8. ПАТОГЕНЕТИЧНЕ ОБГРУНТУВАННЯ ЗМІН ПЕРОКСИДНОГО ОКИСНЕННЯ ЛІПІДІВ ПРИ СИНДРОМІ ДІАБЕТИЧНОЇ СТОПИ	202
Раздел 9. ПРЕОДОЛЕНИЕ АНТИБИОТИКОРЕЗИСТЕНТНОСТИ У ПАЦИЕНТОВ С ИНФЕКЦИЕЙ КОЖИ И МЯГКИХ ТКАНЕЙ	211
9.1. Тактика лечения анаэробной инфекции	216
9.2. Опыт лечения глубоких флегмон шеи, осложненных медиастинитом	222
9.3. Хирургическое лечение стерномедиастинита	230
Раздел 10. ОЦЕНКА УРОВНЯ АНТИБИОТИКОРЕЗИСТЕНТНОСТИ ОСНОВНЫХ ВОЗБУДИТЕЛЕЙ ИНТРААБДОМИНАЛЬНОЙ ИНФЕКЦИИ В ТЕЧЕНИИ 3-х ЛЕТ	237

Раздел 11. АНТИБАКТЕРИАЛЬНАЯ ТЕРАПИЯ НОЗОКОМИАЛЬНЫХ	
ИНФЕКЦИЙ В ХИРУРГИЧЕСКОЙ ПРАКТИКЕ	246
ПРОТОКОЛ НАДАНИЯ МЕДИЧНОЇ ДОПОМОГИ ХВОРИМ З СИНДРОМОМ	
ДІАБЕТИЧНОЇ СТОПИ (Код МКХ 10: E10.4, E10.5, E10.6)	253
ЛІТЕРАТУРА	259